

Adolygiad o Brentisiaethau Gradd yng Nghymru

Y Llawlyfr

Hydref 2020

Cynnwys

Cyflwyniad	1
Gwneud adolygiadau yn ystod pandemig y Coronafeirws (COVID-19)	2
Amcanion y broses adolygu	2
Cwmpas yr adolygiad	2
Trosolwg o'r broses adolygu	3
Pwyntiau cyfeirio allanol	4
Darpariaeth gyfrwng Cymraeg	4
Trosolwg o'r meysydd allweddol sydd dan sylw yn yr adroddiad	5
Maes allweddol un: Cynllunio a datblygu rhaglenni.....	5
Maes allweddol dau: Dulliau darparu	6
Maes allweddol tri: Dysgu ac addysgu.....	6
Maes allweddol pedwar: Cefnogi cyflawniad y prentis	6
Maes allweddol pump: Asesu	7
Canlyniadau'r adolygiad	8
Nodweddion y broses adolygu	8
Yr hunan-ddadansoddiad	8
Cyfranogaeth y prentisiaid	9
Y tîm adolygu	11
Y sesiwn briffio i'r darparwr.....	12
Trywyddau rhaglen	13
Gweithgareddau yn ystod yr adolygiad	14
Cyfranogaeth cyflogwyr	14
Yr amserlen ar gyfer adolygiadau	15
Yr adroddiad adolygu	15
Cynllun Iaith Gymraeg QAA.....	16
Y gwerthusiad.....	16
Atodiad A: Amserlen y rhaglen adolygu	17
Atodiad B: Amserlen yr adolygiad o'r darparwr	18
Atodiad C: Cyflwyniad y prentisiaid	20
Atodiad D: Yr iaith Gymraeg	22

Cyflwyniad

1 Mae'r llawlyfr hwn yn esbonio proses adolygu QAA ar gyfer Prentisiaethau Gradd yng Nghymru yn ystod blwyddyn academaidd 2020-21. Mae'r adolygiad yn ymwneud â Phrentisiaethau Gradd a ariennir drwy Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC) gyda chyllid gan Lywodraeth Cymru. Mae'r arian ar gyfer Prentisiaethau Gradd wedi'i gynnig yn y tri maes canlynol sydd â blaenoriaeth: Sgiliau Digidol, Peirianeg a Gweithgynhyrchu Uwch. Cynigiwyd cyfle i gael yr arian hwn ar sail peilot o flwyddyn academaidd 2018-19 ymlaen. Gallwch weld rhagor o fanylion am y Prentisiaethau Gradd hyn ar wefan CCAUC.¹

2 Lluniwyd yr Adolygiad o Brentisiaethau Gradd i fod yn adolygiad datblygiadol sy'n canolbwyntio ar y ffordd y mae darparwyr addysg uwch yn darparu'r rhaglen, gan gynnwys dysgu seiliedig ar waith. Y nod yw bod canlyniad yr adolygiad hwn yn hysbysu polisïau a blaenoriaethau'r dyfodol, a bydd yn cyfrannu at werthusiad Llywodraeth Cymru o'r cynllun peilot Prentisiaethau Gradd a fydd yn asesu manteision a chanlyniadau bwriadedig y rhaglenni hyn i gyflogwyr ac unigolion.

3 Bwriad y dull adolygu hwn gan QAA yw darparu gwybodaeth am y ffordd y mae Prentisiaethau Gradd yn cael eu datblygu. Er bod tri maes â blaenoriaeth ar gyfer yr ariannu, mae'r adolygiad yn ymwneud â datblygu darpariaeth Prentisiaeth Gradd yng Nghymru ac nid yw'r adolygiad wedi'i seilio ar bynciau. Am fod hwn yn gymhwyster sy'n weddol newydd, bydd yr adolygiad yn defnyddio'r Datganiad o Nodweddion ar gyfer Addysg Uwch mewn Prentisiaethau a gyhoeddir gan QAA fel ei brif bwynt cyfeirio i hysbysu arferion y sector.² Ei nod yw cynnig gwybodaeth i ddarparwyr am effeithiolrwydd y trefniadau ar gyfer cynllunio, darparu a gwella eu darpariaeth, a bydd yn pennu arferion da a meysydd sydd angen eu datblygu er mwyn gwella a chyfoethogi'r dulliau o ddarparu'r ddarpariaeth Prentisiaeth Gradd. Bydd adroddiad i'r sector cyfan yn rhannu dysgu a datblygiad ar draws yr holl ddarparwyr yng Nghymru.

4 Am ei fod yn adolygiad datblygiadol, nid yw timau adolygu'n rhoi beirniadaeth gyffredinol am safonau ac/neu ansawdd darpariaeth y darparwr. Fodd bynnag, os bydd y tîm adolygu'n gweld materion sy'n achosi pryder a allai gyflwyno risg(iau) difrifol i reolaeth y darparwr ar safonau neu ansawdd, yna bydd y tîm adolygu'n cyfeirio'r mater at CCAUC a allai wedyn benderfynu a ddylai ymchwilio'r mater drwy eu gweithdrefnau eu hunain.

5 Nid yw'r broses Adolygiad o Brentisiaethau Gradd yn rhan o'r Fframwaith Asesu Ansawdd ar gyfer Cymru ac, o'r herwydd, mae y tu allan i'r broses Adolygiad Gwella Ansawdd ar gyfer sefydliadau a reoleiddir yng Nghymru. Ni chaiff yr adroddiad am y darparwr ei gyhoeddi ac felly mae modd ei ystyried yn gyfrinachol i'r darparwr a'i bartneriaid, ond mae croeso i'r darparwr rannu'r adroddiad a'r wybodaeth a ddysgir o'r adroddiad yn rhan o unrhyw weithgaredd sicrhau ansawdd allanol yn y dyfodol.

6 Mae'r llawlyfr adolygiad hwn yn ymwneud â chyd-destun ac amcanion yr adolygiad, y meysydd allweddol sydd dan sylw yn yr adroddiad, a manylion am y broses adolygu a'i hamserlenni. Lluniwyd yr adolygiad i fod yn un datblygiadol gyda chanlyniadau a fydd yn helpu amrywiol randdeiliaid i symud y ddarpariaeth yn ei blaen. I bwrpasau'r llawlyfr hwn, defnyddir y term 'adolygiad' i olygu 'adolygiad datblygiadol'. O ganlyniad i'r broses, datblygir adroddiad adolygu i bob darparwr a ariennir, a rhennir yr adroddiad hwn gyda CCAUC. Am fod y rhain yn adolygiadau o'r rhaglen beilot, ni fwriedir cyhoeddi adroddiadau am ddarparwyr unigol, yn hytrach bwriedir eu defnyddio fel cyfryngau gwerthfawr i hysbysu'r prosesau mewnol o ddatblygu'r ddarpariaeth Prentisiaeth Gradd. Bydd yr adroddiad cyhoeddedig i'r sector cyfan

¹ www.hefcw.ac.uk/policy_areas/skills_and_employability/apprenticeships_cy.aspx

² www.qaa.ac.uk/docs/qaa/quality-code/characteristics-statement-apprenticeships.pdf

yn rhoi crynodeb dienw o'r ddarpariaeth a chanfyddiadau'r adolygiadau, a bydd yn gwneud argymhellion ar gyfer darparu'r rhaglenni yn y dyfodol.

7 I bwrpasau'r adolygiad hwn, mae'r llawlyfr yn cyfeirio at ddysgwyr ar raglenni Prentisiaeth Gradd fel prentisiaid yn hytrach na myfyrwyr, i gydnabod y ffaith mai'r gweithle yw eu prif ffynhonnell ddysgu.

8 Bydd yr adolygiadau'n digwydd yn nhymor y gwanwyn ac yn gynnwys yn nhymor yr haf ym mlwyddyn academaidd 2020-21. Mae amserlen y rhaglen adolygu ar gael yn Atodiad A.

Gwneud adolygiadau yn ystod pandemig y Coronafeirws (COVID-19)

9 Ar adeg cwblhau'r llawlyfr hwn, mae cyfyngiadau'n parhau drwy gydol y DU i reoli lledaeniad y Coronafeirws, gan gynnwys cyfyngiadau clo lleol mewn nifer o gynghorau sir yng Nghymru. Er bod gan ddarparwyr ganllawiau ar gyfer y flwyddyn academaidd newydd, mae QAA yn cydnabod bod llawer o ansicrwydd ynglŷn â phryd a sut y bydd y mesurau hyn yn cael eu llacio ac a fydd angen gosod cyfyngiadau newydd. Mae QAA yn cydnabod y bydd y cyfyngiadau hynny'n amrywio o fewn a rhwng pedair gwlad y DU, ac y bydd angen i'r dull o wneud yr adolygiad fod yn hyblyg. Bydd QAA yn gweithio gyda darparwyr, partneriaid a chyflogwyr i sicrhau bod timau adolygu'n gweithredu yn unol â'r gweithdrefnau a weithredir gan y llywodraethau hynny, a bydd yn monitro'r cyfarwyddyd iechyd cyhoeddus swyddogol yn agos.³ Mae QAA yn cydnabod y bydd posibilrwydd yn nhymor y gwanwyn y gallai wneud rhywfaint, os nad y cwbl, o'i weithgareddau adolygu ar ffurf rithwir. Os digwydd hynny, bydd QAA yn gweithio gyda'r rheiny sy'n cymryd rhan yn y broses, ac yn rhoi rhagor o arweiniad iddynt ar sut i gynnal adolygiadau ar-lein, i sicrhau bod y trefniadau ar gyfer cynnal ymgysylltiadau'n glir a bod pawb yn hyderus bod y broses adolygu'n darparu canlyniadau cadarn.

Amcanion y broses adolygu

10 Mae'r Adolygiad o Brentisiaethau Gradd yn broses ddatblygiadol sydd wedi'i llunio i helpu rhanddeiliaid i ddatblygu darpariaeth Prentisiaeth Gradd yng Nghymru. Yn arbennig, nod yr adolygiad yw:

- hysbysu datblygiad y ddarpariaeth Prentisiaeth Gradd drwy adroddiad adolygu am ddarpariaeth y darparwr
- rhannu arferion gyda phartneriaid a chyflogwyr, a hysbysu darpariaeth prentisiaethau yn y dyfodol
- hwyluso rhannu arferion da, gwybodaeth a ddysgir a meysydd a bennir sydd angen eu datblygu ar draws y sector drwy adroddiad trosolwg
- cynyddu gwerth profiad dysgu'r prentisiaid a gwerth y prentisiaethau i gyflogwyr
- hysbysu datblygiad y ddarpariaeth Prentisiaeth Gradd yng Nghymru yn y dyfodol.

Cwmpas yr adolygiad

11 Bydd yr adolygiad:

- yn cael ei wneud i bob darparwr Prentisiaethau Gradd arweiniol yng Nghymru sy'n derbyn arian gan CCAUC ar gyfer y meysydd pwnc sydd â blaenoriaeth
- yn cael ei wneud ar gyfer pob darparwr arweiniol, ac yn cynnwys unrhyw golegau addysg bellach sy'n gweithio fel partneriaid darparu, a bydd yn ystyried pa mor effeithiol yw'r cydweithrediad a'r posibilrwydd o ddatblygu llwybrau

³ I weld yr wybodaeth ddiweddaraf am COVID-19, ewch i wefan Iechyd Cyhoeddus Cymru: <https://icc.gig.cymru/pynciau/coronafeirws>

- yn defnyddio trywyddau rhaglen i samplu darpariaeth y darparwr a chadarnhau pa mor effeithiol yw ei ddull, ac i bennu arferion sy'n gwneud cyfraniad arbennig o werthfawr i nodweddion y cymhwyster; caiff un trywydd rhaglen ei ddethol o bob fframwaith Prentisiaeth Gradd, fel y bo'n berthnasol, ar gyfer pob adolygiad o ddarparwr
- yn cynnwys ymweliadau â chyflogwyr sy'n darparu prentisiaethau; lle bo'n bosibl, ymwelir â chyflogwyr mewn detholiad o drywyddau rhaglen a bydd y rhain yn cael eu defnyddio i asesu pa mor dda mae'r prosesau sefydliadol yn gweithio a pha mor effeithiol ydynt yn ymarferol ar lefel leol ac ar draws y sefydliad cyfan
- yn ystyried sylwadau a phrofiadau'r prentisiaid drwy ymgysylltu â'r prentisiaid yn unigol ac ar y cyd, lle bo'n bosibl
- yn myfyrio sut ystyriaeth gafodd yr iaith Gymraeg wrth ddarparu rhaglenni prentisiaeth yn rhoi sylwadau ar gyfraniad y Prentisiaethau Gradd i hyrwyddo mynediad, cydraddoldeb a chyfle cyfartal.

Trosolwg o'r broses adolygu

12 Mae'r dull adolygu wedi'i lunio yn unol â'r egwyddorion sy'n gyffredin i ddulliau adolygu eraill QAA yng Nghymru fel sy'n briodol i'r math hwn o adolygiad. Mae'n broses wedi'i seilio ar dystiolaeth a wneir drwy adolygiad gan gymheiriaid. Mae prentisiaid yn ganolog i bwrsas a phroses yr adolygiad ac yn cyfranogi mewn nifer o ffyrdd (gwelwch baragraffau 34 i 42). Yn ogystal, o ystyried nodweddion penodol Prentisiaethau Gradd, bydd ymweliadau â'r gweithle i gwrdd â chyflogwyr a phrentisiaid.

13 Dyma elfennau allweddol y broses adolygu:

- Hwylusydd a benodir gan y darparwr arweiniol a fydd â chyfrifoldeb o ddydd i ddydd am y trefniadau ar gyfer yr adolygiad ac am sicrhau bod y dystiolaeth ar gael i'r tîm.
- Prif Gynrychiolydd Prentisiaid a benodir gan y prentisiaid neu'r corff myfyrwyr, fel y bo'n briodol, sy'n helpu i annog cyfranogaeth prentisiaid yn yr adolygiad, sy'n rhoi pob gwybodaeth iddynt am gynnydd yr adolygiad, ac sy'n gweithredu fel cyswllt rhwng y tîm adolygu a'r prentisiaid.
- Hunan-ddadansoddiad a baratoir gan y darparwr arweiniol, mewn cydweithrediad â'i bartneriaid fel y bo'n briodol (gwelwch baragraffau 28 i 32). Dyma asesiad y darparwr o'i berfformiad ei hun a'r man cychwyn ar gyfer yr adolygiad a gwaith y tîm adolygu o ddadansoddi dogfennau a pharatoi ar gyfer yr adolygiad.
- Y cyfle i'r prentisiaid, neu, os nad yw hyn yn ymarferol, i gorff cynrychioli'r myfyrwyr ar ran y prentisiaid, ddarparu cyflwyniad prentisiaid sy'n rhoi gwybod am brofiad y prentisiaid hynny sy'n astudio ar raglenni Prentisiaeth Gradd. Bydd y tîm adolygu'n defnyddio'r cyflwyniad hwn ochr yn ochr â'r hunan-ddadansoddiad, a bydd yn helpu i hysbysu ffocws yr adolygiad o safbwynt profiad y prentisiaid.
- Trywydd rhaglen ar gyfer darpariaeth y darparwr arweiniol ymhob fframwaith Prentisiaeth Gradd. Dyma sail yr ymgysylltiadau â phrentisiaid a chyflogwyr yn y gweithle. Gellir cael un trywydd rhaglen yn unig ar gyfer y darparwyr hynny sy'n cynnig darpariaeth o dan un fframwaith prentisiaeth yn unig.
- Sesiwn briffio sector cyfan gan QAA i staff o golegau a darparwyr arweiniol, i gyflogwyr ac i'r Prif Gynrychiolwyr Prentisiaid, i esbonio natur ac agweddau ymarferol y broses adolygu.
- I bob darparwr, tîm adolygu o ddau adolygwr gyda chefnogaeth Swyddog QAA. Dewisir adolygwyr ar sail eu profiad a'u gwybodaeth am brentisiaethau uwch a dysgu seiliedig ar waith. Penodir adolygwyr o bob cwr a phob gwlad o'r DU i ddod â safbwynt ehangach i'r broses adolygu fel ymarfer datblygiadol.

- Ymweliadau adolygu â'r darparwr arweiniol, ei golegau partner, ac, oherwydd nodweddion penodol Prentisiaethau Gradd, â phrentisiaid a chyflogwyr yn eu gweithleoedd. Gallai'r ymweliadau adolygu fod yn ymweliadau personol, cyfarfodydd ar-lein, telegynadleddau neu gymysgedd o'r rhain, yn dibynnu ar agweddau ymarferol trefnu ymweliadau a chyfarfodydd, ac ar y cyfarwyddyd a'r ddeddfwriaeth sydd yn eu lle i gadw'n ddiogel rhag COVID-19 ar adeg yr ymgysylltiad. Mae QAA yn cydnabod bod angen i'r dull a'r amseriad ar gyfer cynnal ymweliadau, yn ogystal â chyfarfodydd unigol, fod yn hyblyg er mwyn ystyried argaeledd y cyfranogwyr.
- Bydd hyd a dull rhyngweithio'r ymweliad adolygu'n gymesur â maint a chymhlethdod y ddarpariaeth, ynghyd â'r cyfnod o amser y mae'r darparwr wedi bod yn darparu'r ddarpariaeth. Bydd wedi'i benderfynu gan nifer a maint y rhaglenni, proffil y cyflogwr a'r nifer o brentisiaid cyflogedig. I hysbysu'r detholiad hwn, bydd gofyn i bob darparwr arweiniol gyflwyno data am ei ddarpariaeth yn rhan o'i gyflwyniad. Yn ddibynnol ar y data a gyflwynir, bydd hyd y broses adolygu gyfan yn amrywio o un diwrnod i ddau ddiwrnod, gan gymryd i ystyriaeth nifer y rhaglenni a ariennir yn ystod blynyddoedd academaidd 2018-19 a 2019-20.
- Anfonir adroddiad drafft at y darparwr arweiniol i dderbyn sylwadau am ei gywirdeb ffeithiol. Bydd yr adroddiad yn nodi meysydd y bydd angen i'r darparwyr arweiniol eu datblygu gan esbonio sut y gallent wella eu dulliau o reoli a darparu eu darpariaeth Prentisiaeth Gradd i gefnogi nodweddion y cymhwyster, a bydd yn pennu arferion da lle mae agweddau o'r rheolaeth ar y ddarpariaeth yn gwneud cyfraniad arbennig o bositif i brofiad y prentisiaid.
- Ni fydd yr adroddiad terfynol wedi'i gyhoeddi ond bydd wedi'i rannu gyda CCAUC a'r darparwr arweiniol. Disgwylir y bydd darparwyr arweiniol yn rhannu'r adroddiad gyda'u partneriaid.
- Bydd CCAUC yn cyhoeddi adroddiad trosolwg sy'n tynnu adroddiadau'r adolygiadau unigol ynghyd a bydd hwn yn cael ei ddefnyddio i hysbysu'r gwerthusiad a wneir gan Lywodraeth Cymru.

Pwyntiau cyfeirio allanol

14 Y prif bwynt cyfeirio sydd i gael ei ddefnyddio yn yr adolygiad hwn yw'r Datganiad o Nodweddion ar gyfer Addysg Uwch mewn Prentisiaethau a gyhoeddir gan QAA (yn y Saesneg yn unig ar hyn o bryd). Mae'r Datganiad o Nodweddion yn disgrifio nodweddion arbennig y cymwysterau yn nhermau eu pwrpas, eu nodweddion cyffredinol a'u canlyniadau generig. Hefyd, mae'r Datganiad o Nodweddion yn ategu'r wybodaeth sydd yn y *Fframweithiau ar gyfer Cymwysterau Addysg Uwch cyrff dyfarnu graddau'r DU (FHEQ)*, ac yn rhoi'r wybodaeth honno yn ei chyd-destun. Trwy hynny mae'n darparu rhagor o fanylion am nodweddion arbennig y cymwysterau hyn ar lefelau penodol ac, felly, dylid darllen y datganiad hwn ochr yn ochr â'r Fframweithiau hyn.

15 Mae'r adolygiad hwn yng Nghymru'n ymwneud â Phrentisiaethau Gradd sydd wedi'u lleoli ar lefel 6 yn y FHEQ, ac sy'n gyfatebol â graddau baglor.

Darpariaeth gyfrwng Cymraeg

16 Bydd yr adolygiad yn edrych ar y ffordd y cafodd yr iaith Gymraeg ei hystyried wrth ddarparu rhaglenni Prentisiaeth Gradd a sut mae'n ateb anghenion y prentisiaid a'r cyflogwyr lle mae'n briodol ac yn bosibl gwneud hynny ar gyfer eu harbenigedd hwy.

17 Mae Prentisiaethau Gradd yn darparu cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg ac mae'n rhaid i'r iaith Gymraeg gael ei thrin yr un mor ffafriol â'r iaith Saesneg, yn unol â'r Safonau Iaith Gymraeg. Bydd yr adolygiad yn ystyried y trefniadau sydd gan y darparwr ar gyfer darparu

rhaglenni a chefnogi prentisiaid drwy gyfrwng y Gymraeg, a gallu'r darparwr arweiniol a'i bartneriaid i ateb yr anghenion o ran yr iaith Gymraeg sydd gan y cyflogwyr a'r prentisiaid. Bydd yr adolygiadau hefyd yn ystyried sut y gall prentisiaid Cymraeg gynnal a datblygu eu hiaith Gymraeg yn y gweithle.

Trosolwg o'r meysydd allweddol sydd dan sylw yn yr adroddiad

18 Bydd yr adolygiad yn canolbwyntio ar y meysydd allweddol yng nghynllun, strwythur a darpariaeth y Prentisiaethau Gradd sydd wedi'u disgrifio yn y Datganiad o Nodweddion ar gyfer Addysg Uwch mewn Prentisiaethau.⁴ Bydd yr adolygiad yn ystyried sut y cefnogir nodweddion arbennig Prentisiaethau Gradd drwy'r pum maes allweddol hyn. Mae materion sydd i dderbyn ystyriaeth ymhob maes allweddol wedi'u crynhoi isod er budd y darparwyr a'r adolygwyr, ac maent yn cynnwys nodweddion penodol darparu Prentisiaethau Gradd yng Nghymru. Nod y pwyntiau isod yw gweithredu fel canllawiau ac ni fwriedir iddynt fod yn grynoded rhagnodol neu ddiffiniol o'r meysydd sydd o dan ystyriaeth ar gyfer pob maes allweddol.

Maes allweddol un: Cynllunio a datblygu rhaglenni

19 Bydd y tîm adolygu'n gwerthuso a yw'r rhaglenni wedi'u cynllunio i ddarparu nodweddion diffiniol ac arbennig y brentisiaeth addysg uwch ac i ba raddau y maent wedi'u cynllunio i wneud hynny. Dyma'r materion sydd i dderbyn ystyriaeth wrth werthuso'r maes allweddol hwn:

- i ba raddau y mae cynllun y rhaglenni wedi bodloni gofynion y Safon Brentisiaeth berthnasol neu'r Fframwaith Prentisiaeth perthnasol, a gofynion eraill lle bo'n angenrheidiol, er enghraifft, gofynion cyrff proffesiynol, statudol a rheoleiddio
- i ba raddau y mae cynllun y rhaglenni wedi rhoi ystyriaeth i bwyntiau cyfeirio ar gyfer asesu ansawdd rhaglenni, yn cynnwys gofynion y Cod Ansawdd a'r Fframweithiau Cymwysterau, yn ogystal ag arweiniad arall megis Datganiadau Meincnodi Pwnc a'r Datganiadau o Nodweddion
- aliniad â phwyntiau cyfeirio sy'n benodol berthnasol i ddarparwyr yng Nghymru megis Fframwaith Credydau a Chymwysterau Cymru a gofynion yr iaith Gymraeg
- cynllun a chynnwys y cwricwlâ, gan gynnwys integreiddio dysgu yn y gwaith ac i ffwrdd o'r gwaith, gwybodaeth bynciol, a'r wybodaeth, y sgiliau a'r ymddygiad sy'n ofynnol yn y proffesiwn neu'r alwedigaeth
- y ffyrdd y mae cyflogwyr a chyrrff proffesiynol a chyrrff sector yn cyfranogi er mwyn sicrhau bod y rhaglenni'n ateb anghenion datblygiad, arferion a threfniadau gweithio eu gweithluedd penodol
- y ffordd y mae cynllun y rhaglenni'n galluogi i brentisiaid ddatblygu eu rolau a symud ymlaen yn eu gwaith, gan gynnwys llwybrau cynnydd a chyfleoedd datblygiad proffesiynol parhaus
- y defnydd a wneir o gytundebau ffurfiol neu ddatganiadau ymrwymiad rhwng cyflogwyr, darparwyr a phrentisiaid i sicrhau y darperir y rhaglen a nodweddion arbennig y cymhwyster i safon uchel
- y ffordd y mae trefniadau recriwtio a derbyn yn galluogi i'r broses gael ei gyrru gan gyflogwyr, gan fodloni gofynion mynediad y darparwr.

⁴ Mae QAA wedi cyhoeddi rhagor o ganllawiau mewn perthynas ag ansawdd a safonau prentisiaethau sy'n cynnwys addysg uwch. Mae'r canllaw *Sicrhau Ansawdd Prentisiaethau Addysg Uwch - Y Dulliau Cyfredol* (yr ail argraffiad, 2018) ar gael ar: www.qaa.ac.uk/cy/y-cod-ansawdd/adnoddau-ategol

Maes allweddol dau: Dulliau darparu

20 Gall Prentisiaethau Gradd ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau darparu. Bydd hyn yn dibynnu ar ystod eang o ffactorau megis y dull addysgol, gofynion y cyflogwr a'r prentis, y brentisiaeth unigol, gofynion y cyrff proffesiynol, statudol a rheoleiddio a'r gofynion o ran addasrwydd i arfer. Dyma'r materion sydd i dderbyn ystyriaeth wrth werthuso'r maes allweddol hwn:

- i ba raddau y mae'r dull o ddarparu'r rhaglen yn alinio'r dysgu i ffwrdd o'r gwaith gyda'r gweithgareddau gweithio o ddydd i ddydd er mwyn rhoi'r cyfleoedd dysgu gorau i'r prentisiaid
- y ffordd y mae cyflogwyr yn cymryd rhan yn y broses o benderfynu'r dull o ddarparu a sut ac ymhle y bydd y prentis yn gwneud ei ddysgu, gan gynnwys unrhyw gytundebau ffurfiol rhwng cyflogwyr a'r darparwr a'u cyfrifoldebau perthnasol am y safonau
- pa mor effeithiol yw'r trefniadau rhwng y cyflogwyr a'r darparwyr ar gyfer cynllunio a chydlynu'r dysgu sydd wedi'i integreiddio yn y gwaith
- y ffordd y mae arferion darparu'n hyrwyddo amrywiaeth a chynhwysiad yn y gweithle
- trefniadau ar gyfer darparu drwy gyfrwng y Gymraeg cyn belled ag y mae'r pwnc arbenigol/sgiliau'n ei ganiatáu
- y trefniadau a'r cyfrifoldebau am sicrhau ansawdd a safonau pob agwedd o ddysgu, beth bynnag fo'r dull o ddysgu a lleoliad y dysgu.

Maes allweddol tri: Dysgu ac addysgu

21 Bydd amrywiaeth o ddulliau arloesol o ddysgu ac addysgu'n cael eu darparu er mwyn cefnogi anghenion amrywiol y prentisiaid a'u sefyllfaoedd unigol yn eu gweithleoedd. Dyma'r materion sydd i dderbyn ystyriaeth wrth werthuso'r maes allweddol hwn:

- pa mor briodol yw'r ystod o ddulliau dysgu ac addysgu ar y rhaglen i amrywiol anghenion y prentisiaid a'u sefyllfaoedd unigol yn eu gweithleoedd
- lle bo'n briodol, y ffordd y mae'r cyflogwr yn cymryd rhan yn y gwaith o gynllunio'r broses asesu a/neu gytuno ar ei manylion
- a oes cytundeb eglur am gyfrifoldebau bob parti sy'n cymryd rhan yn y gwaith o ddysgu, addysgu a galluogi cyflawniad y prentisiaid
- a neilltuir amser priodol i sicrhau bod y cyfleoedd dysgu seiliedig ar waith o safon uchel
- y ffordd y mae trefniadau ar gyfer dysgu hunangyfeiriedig a myfyrio'n cael eu cefnogi drwy fecanweithiau megis cytundebau dysgu a chynlluniau dysgu a datblygu personol
- y ffordd y defnyddir contractau dysgu neu gytundebau cyfatebol i gefnogi integreiddiad dysgu yn y gwaith ac i ffwrdd o'r gwaith, yn ogystal â darparu dysgu ac asesu seiliedig ar waith
- y ddarpariaeth gyfrwng Cymraeg sydd ar gael i'r prentisiaid
- y ffyrdd y mae'r darparwyr yn rheoli, yn cofnodi ac yn monitro cynnydd a chyflawniad eu prentisiaid ar draws bob dull darparu a phob safle darparu, yn gynnwys unrhyw addasiadau i'r ddarpariaeth.

Maes allweddol pedwar: Cefnogi cyflawniad y prentis

22 Bydd angen ystod o ddulliau cefnogi ar brentisiaid drwy gydol eu taith ddysgu - o gofrestru i drosglwyddo i'r gweithle a'r rhaglen i gyflawni'r dyfarniad. Felly, bydd angen rhoi ystyriaeth i angen y prentisiaid am gymorth gan eu cyflogwyr a'u darparwyr addysg uwch. Un o nodweddion arbennig y Brentisiaeth Gradd yw'r rôl/rolau hyfforddi a mentora yn y gweithle sy'n galluogi i'r prentis gael profiad yn y gweithle, sy'n annog dysgu ac sy'n pennu cyfleoedd i ddatblygu'n broffesiynol ac i ddatblygu gyrfa. Dyma'r materion sydd i dderbyn ystyriaeth wrth werthuso'r maes allweddol hwn:

- trefniadau ymsefydlu ar gyfer pob agwedd o'r brentisiaeth fel bod prentisiaid wedi'u paratoi'n briodol
- sut y sicrhau bod modd i'r prentisiaid ddefnyddio'r gwasanaethau cymorth myfyrwyr i ateb eu hanghenion, gan gynnwys cymorth drwy gyfrwng y Gymraeg lle bo'n briodol
- trefniadau i hyrwyddo amrywiaeth a chynhwysiad yn y gweithle ac i ddileu unrhyw rwystrau diangen i ddysgu ac asesu
- y gefnogaeth a'r arweiniad a ddarperir i hyrwyddo cyfleoedd i'r prentisiaid symud ymlaen yn eu gyrfaedd yn hyblyg a datblygu eu cyflogaeth
- y ffordd y mae darparwyr a chyflogwyr yn cefnogi aelodau o'u staff sy'n addysgu ac yn hwyluso dysgu i dderbyn y cymorth priodol a sicrhau cymwysterau a datblygiad addas
- y prosesau sydd ar waith i gefnogi a datblygu'r aelodau hynny o staff sy'n cymryd rhan mewn hyfforddi prentisiaid, megis mentoriaid a hyfforddwyr, fel bod ganddynt y profiad priodol i gyflawni eu cyfrifoldebau
- sut y mae effeithiolrwydd y prosesau cymorth yn cael ei fonitro a'i asesu er mwyn sicrhau bod y prentisiaid yn gallu cael canlyniadau llwyddiannus ar lefelau academaidd a phroffesiynol.

Maes allweddol pump: Asesu

23 Bydd strategaethau asesu'n adlewyrchu'r math o ddysgu a phrentisiaid, a natur pob elfen o raglen ddysgu'r brentisiaeth. Bydd angen amrywiaeth o dulliau asesu, a gallai hyn gynnwys amrywiaeth o dulliau ffurfiol ac anffurfiol, a ffurfiannol a chrynodol. Gallai cyflogwr gymryd rhan yn y gwaith o gynllunio'r broses, a/neu gytuno ar ei manylion, ar gyfer asesu a chadarnhau cyflawniad a chymhwysedd proffesiynol y prentis. Dyma'r materion sydd i dderbyn ystyriaeth wrth werthuso'r maes allweddol hwn:

- trefniadau asesu ar gyfer cydnabod dysgu profiadol ac/neu ardystiedig blaenorol er mwyn pennu eithriad a/neu bwyntiau mynediad perthnasol
- y ffordd y mae cynllun y strategaeth asesu'n galluogi i'r prentis ddangos yr wybodaeth, y sgiliau a'r ymddygiad sy'n ofynnol yn ôl y fanyleb gradd berthnasol
- trefniadau i sicrhau bod yr iaith Gymraeg yn cael ei thrin yr un mor ffafriol â'r iaith Saesneg mewn perthynas â threfnau asesu⁵
- sut mae'r dulliau asesu'n cynnwys cyfleoedd i'r prentisiaid ddefnyddio eu gweithle a'u profiad gwaith go iawn i fodloni'r gofynion asesu
- y ffordd y mae'r arferion asesu'n hyrwyddo amrywiaeth a chynhwysiad yn y gweithle
- pa mor effeithiol yw'r trefniadau presennol am gefnogi asesiadau yn y gweithle, gan gynnwys y datblygiad a'r hyfforddiant sydd ar gael i'r cyflogwyr hynny sy'n cymryd rhan yn y broses asesu
- y ffordd y mae cynnydd a chyflawniad y prentisiaid yn cael eu cofnodi a'u monitro'n rheolaidd i bwrpasau adrodd.

⁵ Canllawiau ar Arfer Effeithiol mewn Arholi ac Asesu drwy gyfrwng y Gymraeg yng Nghymru, sydd ar gael ar: www.qaa.ac.uk/docs/qaa/about-us/canllawiau-i-ddarparwyr-addysg-uwch-ar-arfer-effeithiol-mewn-arholi-ac-asesu-drwy-gyfrwng-y-gymraeg-yng-nghymru.pdf

Canlyniadau'r adolygiad

24 Bydd y tîm adolygu'n defnyddio trywyddau rhaglen i werthuso'r ffordd y mae'r darparwr arweiniol yn darparu rhaglenni Prentisiaeth Gradd yn erbyn y Datganiad o Nodweddion ar gyfer Addysg Uwch mewn Prentisiaethau. Bydd y tîm adolygu'n rhoi sylwadau sy'n nodi i ba raddau y mae'r darparwr arweiniol yn sicrhau bod cynllun a darpariaeth ei Prentisiaethau Gradd yn adlewyrchu nodweddion y dyfarniad, gan nodi arferion da a meysydd sydd angen eu datblygu.

25 Mewn perthynas â'r adolygiad datblygiadol hwn, mae **arfer da** wedi'i diffinio fel arferion sydd, yng nghyd-destun y darparwr, yn gwneud cyfraniad arbennig o bositif neu arloesol i gefnogi nodweddion arbennig ei ddarpariaeth Prentisiaeth Gradd. O ganlyniad, mae arferion o'r fath yn haeddu eu lledaenu ymhellach. Diben canfod arferion da yw galluogi i'r darparwr arweiniol adeiladu ar ei gryfderau a gwella ei ddull o ddarparu ei ddarpariaeth, yn ogystal â chyfrannu at ddatblygu Prentisiaethau Gradd yng Nghymru ymhellach.

26 **Maes sydd angen ei ddatblygu** yw maes o fewn y broses o gynllunio, strwythuro a darparu Prentisiaethau Gradd y gellid ei wella neu ei addasu er mwyn cryfhau a gwella'r ffordd y mae'r darparwr yn darparu nodweddion arbennig ei ddarpariaeth Prentisiaeth Gradd. Mae meysydd sydd angen eu datblygu'n gysylltiedig â'r pum maes allweddol a'r materion sydd o dan ystyriaeth yn y Datganiad o Nodweddion ar gyfer Addysg Uwch mewn Prentisiaethau (gwelwch baragraffau 18 i 23).

27 Bydd canfyddiadau'r tîm adolygu wedi'u crynhoi mewn adroddiad ysgrifenedig heb ei gyhoeddi i'r darparwr arweiniol, a bydd adroddiad trosolwg a gaiff ei gyhoeddi'n cynnwys unrhyw wybodaeth a ddysgir o'r rhaglen adolygu gyfan. Ni fydd esiamplau penodol o arfer da a meysydd penodol sydd angen eu datblygu wedi'u priodoli i ddarparwyr unigol.

Nodweddion y broses adolygu

Yr hunan-ddadansoddiad

28 *Nodwch na ddylai'r hunan-ddadansoddiad fod yn hirach na 8,000 o eiriau ac na ddylai gynnwys mwy na 40 o ddarnau o dystiolaeth ategol, fel canllaw.* Gallai'r hunan-ddadansoddiad a'r sail tystiolaeth fod yn fyrrach lle mae nifer y rhaglenni a nifer y safleoedd darparu'n weddol fach, a/neu lle ariennir yr holl ddarpariaeth o dan yr un Fframwaith Prentisiaeth.

29 Yr hunan-ddadansoddiad yw'r asesiad a wneir gan y darparwr arweiniol o'i ddarpariaeth Prentisiaeth Gradd. Mae'r data a ddarperir ochr yn ochr â'r hunan-ddadansoddiad, megis gwybodaeth gyd-destunol am y darparwr, yn hysbysu'r penderfyniad am ddethol trywyddau rhaglen ac yn hysbysu'r cynlluniau a'r trefniadau ar gyfer yr ymweliad adolygu. Yr hunan-ddadansoddiad yw'r man cychwyn i'r adolygwr ddod i ddeall y ffordd y mae'r darparwr arweiniol yn rheoli ei ddarpariaeth. Dylai'r ddogfen hon gynnwys, cyn belled ag y bo'n bosibl, bortffolio o ddogfennau sy'n bodoli'n barod ynghyd â sylwadau sy'n gwerthuso'r meysydd allweddol dan sylw. Dylai hunanwerthuso dull y darparwr o reoli Prentisiaethau Gradd fel portffolio o ddarpariaeth, a rhoi esiamplau penodol a chyd-destunol o'i ddull (er y bydd hyn yn cynnwys esiamplau ar gyfer y trywyddau rhaglen arfaethedig, ni ddylai hyn eithrio esiamplau o raglenni eraill).

30 Dylai'r hunan-ddadansoddiad gyfeirio'r dystiolaeth sydd yn y dogfennau a'i rhoi yn ei chyd-destun ar gyfer yr adolygwyr. Y prif ofynion ar gyfer hunan-ddadansoddiad yw ei fod yn werthusol, nid yn ddisgrifiadol yn unig, a'i fod yn darparu tystiolaeth ddogfennol ddigonol i gefnogi ei gasgliadau. Dylai'r ddogfen weithredu fel canllaw i'r adolygwyr i'r adrannau perthnasol yn y dystiolaeth bresennol. Tasg yr adolygwyr yw gwerthuso pa mor effeithiol yw dull y darparwr yn y meysydd allweddol sydd dan sylw yn yr adroddiad.

31 Bydd pob adolygiad yn canolbwyntio ar reolaeth y darparwr arweiniol ar ei raglenni Prentisiaeth Gradd a rolau colegau addysg bellach, darparwyr hyfforddiant a phartneriaid eraill (os byddent yn berthnasol) a chyflogwyr. Dylai'r hunan-ddadansoddiad ymwneud â chyfanrwydd y ddarpariaeth ar bob safle darparu, yn cynnwys amrywiol dulliau darparu a chyfraniadau gwahanol gyflogwyr. Dylid cyflwyno'r hunan-ddadansoddiad i QAA heb fod yn hwyrach na **chwe wythnos** cyn yr ymweliad adolygu.

32 Dylai'r hunan-ddadansoddiad gynnwys y canlynol:

- Datganiad cyflwyniadol byr am ddarpariaeth y darparwr arweiniol, ei drefniadau partneriaeth a'i gyfrifoldebau.
- Y cyd-destun y mae'r rhaglenni Prentisiaeth Gradd wedi'u datblygu ynddo, gan gynnwys y rhesymau am ddatblygu'r ddarpariaeth benodol, a chyfranogaeth cyflogwyr a sefydliadau sy'n ymwneud â'r cyflogwyr.
- Data a sylwadau am gofrestrriad, cyfraddau cadwraeth a chynnydd, prentisiaid sy'n dysgu drwy gyfrwng y Gymraeg, cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiad, statws cyflogedig y prentisiaid, proffil y cyflogwr, a'r nifer o brentisiaid fesul cyflogwr. Pwrpas y data fydd helpu i ddeall nodweddion y prentisiaid a'i anghenion am gymorth, a rhoi'r trywyddau rhaglen a'r detholiad o ymweliadau â chyflogwyr yn eu cyd-destun.
- Trosolwg o'r strwythurau rheoli a'r personél perthnasol, yn cynnwys y fframweithiau ansawdd a threfniadol y mae'r ddarpariaeth Prentisiaeth Gradd yn gweithredu oddi mewn iddynt.
- Disgrifiad o'r gweithdrefnau ar gyfer sicrhau a gwella ansawdd sy'n berthnasol i Brentisiaethau Gradd.
- Copïau o gytundebau a chontractau megis cytundebau partneriaeth, cytundebau rhwng y cyflogwr, y prentis a'r darparwr addysg uwch, a chontractau dysgu.
- Gwybodaeth am y trywydd(au) rhaglen arfaethedig, gan gynnwys rhesymeg dros ddethol y rhaglenni (gwelwch baragraff 54).
- Gwerthusiad cryno o'r holl ddarpariaeth Prentisiaeth Gradd o dan bob maes allweddol, wedi'u croesgyfeirio â'r dystiolaeth ddogfennol a gyda ffocws arbennig ar y trywyddau rhaglen. Dylai werthuso a barnu pa mor bell mae cynllun a darpariaeth ei raglenni astudio'n cyfateb â nodweddion diffiniol prentisiaethau addysg uwch. Gallai fod yn ddefnyddiol strwythuro'r gwerthusiad yn unol â fframweithiau Prentisiaeth Gradd ac yna gyfeirio'n benodol at y trywydd rhaglen benodol. Pan fydd gan y darparwr drywydd rhaglen ar gyfer pob un o'r fframweithiau prentisiaeth, dylid cyfeirio at y ddau drywydd rhaglen.
- Dogfennau diffiniol pob rhaglen ar gyfer y trywyddau rhaglen arfaethedig megis yr adroddiad dilysu, manylebau'r rhaglen, disgrifwyr/canllawiau'r modiwlau a llawlyfr y rhaglen.
- Er y byddai'n ddefnyddiol gallu defnyddio deunyddiau o'r trywyddau rhaglen arfaethedig wrth werthuso'r ddarpariaeth, dylai'r sail tystiolaeth amcanu i fod yn gytbwys yn nhermau darpariaeth gyfan y darparwr.

Cyfranogaeth y prentisiaid

33 Yn yr un ffordd ag y mae myfyrwyr yn ganolog i brosesau adolygu QAA, un o elfennau allweddol y dull adolygu ar gyfer yr adolygiad datblygiadol hwn yw cymryd i ystyriaeth sylwadau a phrofiadau'r prentisiaid, yn unigol ac ar y cyd. Mae'r prentisiaid yn cael cyfle i wneud cyflwyniad ar y cyd ac i gwrdd â'r tîm adolygu. Hefyd, mae cyfle i un o'r prentisiaid weithredu fel y Prif Gynrychiolydd Prentisiaid. Yn ogystal, bydd cyfleoedd i'r prentisiaid ymateb i holiadur a chwRDD ag adolygwyr yn eu sefydliad ac yn eu gweithle. Bydd QAA yn anfon yr holiadur at ddarparwyr

arweiniol i'w ddsbarthu i'w prentisiaid dair wythnos cyn i'r hunan-ddadansoddiad a chyflwyniad y prentisiaid gael eu llwytho. Bydd QAA yn gofyn am ddychwelyd yr holiaduron hyn yn uniongyrchol i QAA erbyn y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno'r hunan-ddadansoddiad.

Cyflwyniad y prentisiaid

34 Mae'r prentisiaid yn cael cyfle i wneud cyflwyniad ar y cyd i'r tîm adolygu cyn yr ymweliad adolygu. Os nad yw hyn yn bosibl, bydd modd i gorff cynrychioli'r myfyrwyr - sef Undeb y Myfyrwyr (neu gyfatebol) y darparwr arweiniol fel arfer - arwain y gwaith ar ran y prentisiaid. Dylid gwneud hynny bob amser mewn ymgynghoriad â'r prentisiaid sy'n astudio ar raglenni Prentisiaeth Gradd, a dylai gynnwys prentisiaid mewn sefydliadau partner, fel y bo'n berthnasol. Er bod cyflwyniad y prentisiaid fel arfer yn ddogfen ysgrifenedig, mae croeso i ffurfiau eraill. Mae rhagor o arweiniad am hyn ar gael gan QAA.⁶ Mae cyflwyniad y prentisiaid yn ddogfen werthfawr i'r tîm adolygu am ei bod yn rhoi cipolwg iddo ar natur profiad y prentisiaid a pha mor effeithiol yw rheolaeth y darparwr arweiniol a'i bartneriaid ar ansawdd profiad eu prentisiaid.

35 Dylid cyflwyno cyflwyniad y prentisiaid, os darperir un, ar yr un pryd â hunan-ddadansoddiad y darparwr, lle bo'n bosibl. Bydd yr Hwylusydd a'r Prif Gynrychiolydd Prentisiaid yn derbyn cadarnhad o'r dyddiad cyflwyno yn rhan o amserlen yr adolygiad. I gael rhagor o fanylion a gwybodaeth am gyflwyniad y prentisiaid, gwelwch Atodiad C.

36 Mae QAA yn cydnabod nad yw hi'n bosibl bob amser efallai i wneud cyflwyniad prentisiaid. Felly, os nad yw hyn yn bosibl, bydd angen i ddarparwyr, wrth iddynt lunio eu hunan-ddadansoddiad, ystyried ffynonellau tystiolaeth posibl eraill sy'n dogfennu barn y prentisiaid i gyd, er enghraifft, cofnodion fforymau cyswllt staff-myfyrwyr ac arolygon prentisiaid.

Y Prif Gynrychiolydd Prentisiaid

37 Gallai'r darparwr arweiniol a'i brentisiaid gytuno i benodi **Prif Gynrychiolydd Prentisiaid**. Lle bo'n bosibl, dylai'r Prif Gynrychiolydd Prentisiaid gael ei benodi gan y prentisiaid eu hunain. Os nad yw hyn yn bosibl, gall cynrychiolydd y myfyrwyr gymryd y rôl, naill ai o blith corff cynrychioli'r myfyrwyr neu fel cynrychiolydd a etholir yn benodol gan y myfyrwyr. (Ni ddylai'r Prif Gynrychiolydd Prentisiaid, p'un a ydyw'n brentis neu'n fyfyrwr, fod yn aelod o'r staff.) Mae QAA yn gofyn i'r Hwylusydd weithio gyda phrentisiaid a/neu gynrychiolwyr y myfyrwyr i benderfynu pwy ddylai gymryd y rôl. Bydd hi'n bwysig i'r unigolyn a fydd yn cymryd rôl y Prif Gynrychiolydd Prentisiaid weithredu ar ran y prentisiaid a threfnu dulliau priodol o gyfathrebu ac ymgynghori â phrentisiaid unigol.

38 Rôl y Prif Gynrychiolydd Prentisiaid yw annog cyfranogaeth prentisiaid yn yr adolygiad a rhoi pob gwybodaeth iddynt am ei gynnydd. Gallai'r Prif Gynrychiolydd Prentisiaid gymryd rhan yn y gwaith o baratoi cyflwyniad y prentisiaid. Mae'r Prif Gynrychiolydd Prentisiaid yn gweithio'n agos â'r Hwylusydd i sicrhau cyfathrebu esmwyth rhwng y prentisiaid a'r darparwr. Efallai y gallai'r Prif Gynrychiolydd Prentisiaid weithio'n agos â phrentisiaid yn y gweithle.

39 Dylai'r darparwr gynnig cymaint o gymorth gweithredol a logistaidd ag sy'n bosibl i'r Prif Gynrychiolydd Prentisiaid. Yn arbennig, dylai darparwyr rannu gwybodaeth neu ddata perthnasol i sicrhau bod sail ddigonol o wybodaeth a thystiolaeth ar gael ar gyfer cyflwyniad y prentisiaid.

⁶ Canllawiau ar gyflwyniadau amgen gan fyfyrwyr yn adolygiadau QAA, sydd ar gael ar:

www.qaa.ac.uk/docs/qaa/guidance/canllawiau-ar-gyflwyniadau-amgen-gan-fyfyrwyr-mewn-adolygiadau-asa.pdf

40 Mae QAA yn rhagweld y bydd y Prif Gynrychiolydd Prentisiaid fel arfer yn:

- derbyn copiâu o ohebiaeth allweddol gan QAA
- dosbarthu gwybodaeth i'r prentisiaid am yr adolygiad ac yn rhoi adborth am y broses adolygu a'i chynnydd iddynt hwy yn ogystal â'r corff myfyrwyr
- trefnu neu oruchwylio cyflwyniad y prentisiaid
- cysylltu'n fewnol gyda'r Hwylusydd i sicrhau cyfathrebu esmwyth rhwng y prentisiaid a'r darparwr arweiniol yn ystod y broses
- helpu'r tîm adolygu i ddewis prentisiaid i gwrdd â nhw
- mynd i gyfarfodydd yr adolygwyr gyda phrentisiaid yn ystod yr adolygiad
- mynd i'r cyfarfod terfynol ar safle'r darparwr arweiniol
- hwyluso sylwadau gan y prentisiaid/corff myfyrwyr ar adroddiad drafft.

41 Mae QAA yn cydnabod nad yw pob darparwr arweiniol, coleg, cynrychiolydd prentisiaid/myfyrwyr ac undeb myfyrwyr efallai'n teimlo ei bod hi'n briodol nac yn gynaliadwy darparu'r lefel o ymgysylltiad a ragwelir ar gyfer y Prif Gynrychiolydd Prentisiaid. Felly, bydd QAA yn hyblyg ynglŷn â faint o amser y gall y Prif Gynrychiolydd Prentisiaid ei ddarparu, a gall ystyried trefniadau eraill ar gyfer sicrhau cyfranogaeth briodol y prentisiaid.

Ymgysylltu â phrentisiaid

42 Mae'r adolygwyr yn gobeithio cwrdd â grŵp o brentisiaid yn rhan o'r ymgysylltiad â'r darparwr a'i golegau partner. Bydd yr adolygwyr yn cwrdd â phrentisiaid yn eu gweithleoedd er mwyn deall eu profiad yn y gweithle fel eu prif ffynhonnell ddysgu. Am mai dim ond sampl o weithleoedd y gall adolygwyr ymweld â nhw, bydd prentisiaid yn derbyn gwahoddiad i gwblhau arolwg a fydd yn helpu i hysbysu gwaith yr adolygwyr o baratoi ar gyfer yr ymgysylltiadau adolygu.

Y tîm adolygu

Yr adolygwyr

43 Bydd QAA yn penodi tîm o ddau **adolygwr** sydd ag arbenigedd sy'n berthnasol i Brentisiaethau Gradd i wneud adolygiad o bob darparwr arweiniol. Bydd y tîm adolygu wedi'i gefnogi gan **Swyddog QAA**. Prif gyfrifoldebau'r adolygwyr yw darllen, dadansoddi a gwirio'r wybodaeth a gyflwynir gan y darparwr arweiniol a'r prentisiaid, a chasglu pa dystiolaeth bellach bynnag y maent yn ei hystyried yn angenrheidiol, drwy ymgysylltiadau â'r darparwr arweiniol, partneriaid, cyflogwyr a phrentisiaid, ac yna ddefnyddio'r dystiolaeth hon ac ymgysylltiad i bennu canlyniadau'r adolygiad.

44 Yn gyffredinol, caiff adolygwyr eu penodi gan QAA o enwebiadau a wneir gan sefydliadau sy'n darparu rhaglenni addysg uwch. Cyn gwneud adolygiadau, mae QAA yn darparu hyfforddiant i bob adolygwr a phob Swyddog QAA, sy'n cynnwys dull a chyd-destun arbennig yr adolygiad. Bydd darparwyr arweiniol yn clywed pwy yw aelodau'r tîm adolygu o leiaf naw wythnos, yn fras, cyn yr adolygiad, a bydd gofyn iddynt gadarnhau a oes unrhyw wrthdaro buddiannau mewn perthynas â darpar aelodau'r tîm cyn cadarnhau aelodaeth y tîm.

45 Bydd y tîm adolygu'n gweithredu ar y cyd fel tîm yn ystod eu hymgysylltiadau drwy gyfrwng y darparwr arweiniol. Fodd bynnag, efallai y bydd ymgysylltiadau â chyflogwyr a phrentisiaid yn eu lleoliad dysgu seiliedig ar waith yn digwydd ar sail unigol er mwyn rhoi cyfle i'r adolygwyr samplu nifer fwy o leoliadau gwaith.

Y Swyddog QAA

46 Mae QAA yn penodi Swyddog i gydlynu a rheoli pob adolygiad. Bydd y Swyddog yn aelod penodol o staff QAA a fydd, fel arfer, yn cefnogi'r adolygiad cyfan o'r dechrau hyd y diwedd. Mae'r Swyddog yn gyfrifol am sefydlu perthynas waith agos ac adeiladol gyda'r darparwr.

47 Bydd y Swyddog QAA yn bresennol, ar y cyd â'r tîm adolygu, drwy gydol yr ymgysylltiadau adolygu, ond ni fydd yn cyfarwyddo ystyriaethau'r tîm, nac yn dylanwadu ar ei gasgliadau a'i ganfyddiadau. Prif rôl y Swyddog QAA yw sicrhau bod y broses adolygu'n cael ei gweithredu yn unol â'r llawlyfr dull, a bod casgliadau'r tîm adolygu'n briodol ac yn gadarn a'u bod wedi'u seilio ar ddigon o dystiolaeth dda.

48 Dyma ddyletswyddau penodol y Swyddog QAA:

- cysylltu gyda'r darparwr arweiniol ynghylch y gwaith cynllunio ar gyfer yr adolygiad
- hwyluso cyfathrebu rhwng yr Hwylusydd, y Prif Gynrychiolydd Prentisiaid a'r tîm adolygu
- rheoli trefniadau logistaidd
- cadeirio cyfarfodydd y tîm adolygu
- golygu'r adroddiad adolygu a chydlynu ei gynhyrchiad.

Yr Hwylusydd

49 Gwahoddir darparwyr i enwebu aelod o'u staff i hwyluso'r gwaith adolygu drwy gysylltu'n agos â'r Swyddog QAA i sicrhau bod y broses adolygu'n drefnus ac yn rhedeg yn esmwyth. Bydd yr Hwylusydd yn gweithio'n agos ac yn gefnogol â'r Prif Gynrychiolydd Prentisiaid i sicrhau bod y prentisiaid a, lle bo'n briodol, y corff myfyrwyr, wedi'u hysbysu, ac yn deall, sut mae'r adolygiad yn dod yn ei flaen. Bydd yr Hwylusydd yn gweithio'n agos â chyflogwyr hefyd i sicrhau eu bod yn deall beth yw pwrpas yr ymweliadau â'r gweithleoedd, a'r trefniadau ar eu cyfer. Bydd gan yr Hwylusydd y cyfrifoldeb o ddydd i ddydd am y trefniadau ar gyfer yr adolygiad ac am sicrhau bod y dystiolaeth ar gael i'r tîm. Gallai'r Hwylusydd arwain y gwaith o baratoi'r hunan-ddadansoddiad.

50 Caniateir i'r Hwylusydd arsyllu unrhyw rai o'r cyfarfodydd rhwng y tîm a'r darparwr, a rhwng y tîm a chyflogwyr, heblaw'r rheiny gyda phrentisiaid. Pan fydd yr Hwylusydd yn arsyllu cyfarfod, ni ddylai gymryd rhan mewn trafodaethau heblaw bod y tîm adolygu'n ei (g)wahodd i wneud hynny.

51 Yn ystod ymgysylltiadau adolygu, disgwylir i'r Hwylusydd:

- roi cyngor a chyfarwyddyd i'r tîm adolygu am strwythurau, polisiau, blaenoriaethau a gweithdrefnau'r darparwr, a sefydlu cysylltiadau â chyflogwyr
- gwrdd â'r Swyddog QAA a'r Prif Gynrychiolydd Prentisiaid, ac efallai aelodau'r tîm adolygu, y tu allan i'r cyfarfodydd ffurfiol i ddarparu neu geisio rhagor o eglurhad am faterion neu gwestiynau penodol
- helpu i gyfeirio'r adolygwyr at wybodaeth neu ganfod yr wybodaeth y maent yn chwilio amdani er mwyn helpu i wneud y broses mor effeithiol o ran amser ag sy'n bosibl.

52 Mae'r Hwylusydd yn helpu i ddarparu rhyngweithio adeiladol rhwng holl gyfranogwyr y broses adolygu. Mae hyn yn hybu perthynas waith effeithiol drwy gyfeirio'r adolygwyr at wybodaeth neu drwy gael gafael ar wybodaeth mewn ffordd mor effeithlon ag sy'n bosibl er mwyn sicrhau eglurder ac effeithiolrwydd yn y broses adolygu. Lle bo'n briodol, ac mewn cytundeb â'r Prif Gynrychiolydd Prentisiaid, gallai'r Hwylusydd hefyd roi arweiniad a chefnogaeth i gynrychiolwyr y myfyrwyr wrth baratoi cyflwyniad y prentisiaid ac ar gyfer cyfarfodydd gyda'r tîm adolygu.

Y sesiwn briffio i'r darparwr

53 Pwrpas y sesiwn briffio i'r darparwr yw disgrifio'r adolygiad yn fwy manwl, caniatáu i'r darparwr arweiniol a'u partneriaid ofyn cwestiynau am y dull, a rhoi rhagor o gyngor ac arweiniad ynglŷn â sut i baratoi ar gyfer yr adolygiad, i baratoi hunan-ddadansoddiad ac i helpu prentisiaid i baratoi cyflwyniad. Mae'r sesiwn briffio hefyd yn cynnig cyfle i ddarparwyr arweiniol

a'u partneriaid siarad â'i gilydd am eu gwaith paratoi ar gyfer yr adolygiad. Cynhelir y sesiwn briffio i'r darparwr ar ffurf gweminar.

Trywyddau rhaglen

54 Mae 'trywydd rhaglen' yn rhaglen Brentisiaeth Gradd a ddetholir o ddarpariaeth y darparwr ar gyfer pob fframwaith Prentisiaeth Gradd. Caiff ei ddefnyddio i olrhain y ffordd y mae prosesau ac arferion y darparwr yn gweithredu ar lefel leol. Yn dibynnu ar gwmpas y ddarpariaeth y mae'r darparwr wedi'i datblygu mewn perthynas â fframweithiau Prentisiaeth Gradd, gellir cael un neu ddau drywydd rhaglen ar gyfer adolygiad pob darparwr.

55 Defnyddir trywyddau rhaglen i werthuso pa mor effeithiol yw prosesau'r darparwr o ran datblygu a darparu nodweddion prentisiaethau addysg uwch ar gyfer eu darpariaeth Prentisiaeth Gradd. Mae trywyddau rhaglen yn galluogi i'r tîm adolygu werthuso pa mor effeithiol yw rheolaeth y darparwr ar ei ddarpariaeth yn y cyswllt hwn, ar lefel pob rhaglen ac hefyd mewn perthynas â darpariaeth Prentisiaeth Gradd y darparwr. Mae trywyddau rhaglen yn cyfrannu at y trosolwg a roddir o ddatblygiad y rhaglenni mewn perthynas â fframweithiau Prentisiaeth Gradd, yn ogystal â'r ddarpariaeth Prentisiaeth Gradd gyfan.

56 Yn rhan o'u cyflwyniad, dylai'r darparwr arweiniol gynnig un rhaglen i bob fframwaith Prentisiaeth Gradd sydd i gael ei defnyddio fel trywydd. Er mwyn galluogi i'r tîm adolygu benderfynu a fydd y trywydd(au) rhaglen arfaethedig yn darparu digon o gyfleoedd i werthuso'r meysydd allweddol sydd dan sylw yn yr adroddiad, dylai'r hunan-ddadansoddiad gynnwys yr wybodaeth a ganlyn:

- pa mor gynrychiadol yw'r trywydd rhaglen arfaethedig yn nhermau darpariaeth gyffredinol y darparwr yn y fframwaith Prentisiaeth Gradd, y mathau o drefniadau a'r mathau o gyflogwyr
- a oes digon o gyfleoedd i ymweld â chyflogwyr i alluogi i sampl gynrychiadol o gyflogwyr a phrentisiaid gyfranogi
- a oes cyfleoedd i samplu cyflogwyr/prentisiaid ar wahanol gamau yn natblygiad darpariaeth y darparwr
- a oes cyfleoedd i gwrdd â phrentisiaid sy'n gyflogeion cyfredol, yn ogystal â rhai sydd newydd eu cyflogi, ac sydd ar wahanol lefelau astudio.

Dylai'r darparwr arweiniol ddefnyddio'r adroddiad data i gefnogi ei gynigion, a dylai roi digon o gyd-destun i ddethol trywyddau amgen os bydd y tîm adolygu'n barnu bod angen gwneud hynny.

57 Ar sail ei gyfarfod a'i waith dadansoddi, bydd y tîm adolygu'n penderfynu a fydd y trywyddau arfaethedig yn darparu digon o gyfleoedd i werthuso'r meysydd allweddol dan sylw. Bydd y penderfyniad hwn wedi'i gadarnhau erbyn pedair wythnos cyn yr ymweliad adolygu. Os bydd y tîm adolygu'n penderfynu y byddai trywydd(au) rhaglen amgen yn fwy addas i ddarparu'r wybodaeth sydd ei hangen ar gyfer y meysydd allweddol dan sylw, rhoddir gwybod am hyn i'r darparwr arweiniol ar y pwynt hwn.

58 Unwaith y bydd y trywyddau rhaglen wedi'u cadarnhau, bydd y Swyddog QAA yn mynd ati gyda'r darparwr arweiniol i drafod ffactorau sydd i gael eu hystyried wrth ddethol y cyflogwyr sydd i dderbyn ymweliad, megis hygyrchedd y safleoedd, y staff a'r prentisiaid sydd ar gael i'r tîm, gofynion technegol ar gyfer cynnal cyfarfodydd ar-lein os oes angen, a'r amserlenni a'r trefniadau ar gyfer ymweliadau/cyfarfodydd ar y safleoedd.

59 Yn rhan o'r sail tystiolaeth sy'n ategu'r hunan-ddadansoddiad, gofynnir i'r darparwr ddarparu dogfennau diffiniol pob rhaglen ar gyfer y trywydd(au) rhaglen arfaethedig, megis yr adroddiad dilysu, manylebau'r rhaglen, disgrifwyr/canllawiau'r modiwlau a llawlyfr y rhaglen.

Gweithgareddau yn ystod yr adolygiad

60 Bydd patrwm yr adolygiad yn ddigon hyblyg i ymateb i natur y rhaglenni dan adolygiad. Er y bydd y rhan fwyaf o'r gweithgareddau'n gyffredin i'r holl adolygiadau, bydd amserlen y gweithgareddau'n adlewyrchu trefniadau arbennig pob darparwr arweiniol a'u partneriaid a'r cyflogwyr. Mewn rhai achosion efallai y bydd raid i'r tîm adolygu wahanu i wneud gwahanol weithgareddau.

61 Bydd pob ymweliad adolygu'n cynnwys:

- cyfarfod cychwynnol rhwng yr adolygwyr a'r staff sy'n gyfrifol am reoli rhaglenni Prentisiaeth Gradd a sicrhau eu hansawdd
- cyfarfod gyda'r staff addysgu a'r staff cymorth ar gyfer rhaglenni Prentisiaeth Gradd
- cyfarfod gyda grŵp cynrychiadol o brentisiaid y darparwr
- cyfarfod gyda staff mewn colegau partner i archwilio eu cyfranogaeth yn y gwaith o ddatblygu a darparu Prentisiaethau Gradd
- ymweliadau â'r gweithleoedd i gyfarfod â chyflogwyr unigol a'u prentisiaid (gwelwch baragraffau 64 i 68)
- cyfarfod terfynol y tîm gyda'r darparwr arweiniol.

Cyfranogaeth cyflogwyr

62 Mae rôl y cyflogwyr yn y dyfarniadau hyn yn bwysig, ac mae'r cyflogwyr yn chwarae rhan arwyddocaol yn y broses adolygu. Bydd gwahoddiad i gyflogwyr gyfrannu at yr adolygiad drwy gwblhau holiadur a derbyn ymweliad gan y tîm adolygu. Bydd adolygwyr eisiau dysgu am fanteision a heriau'r dysgu seiliedig ar waith a dysgu cysylltiedig â gwaith, a byddent yn gwneud ymweliadau â nifer o weithleoedd yn rhan o'r trywydd(au) rhaglen. Bydd nifer a natur yr ymweliadau wedi'u dylanwadu gan nodweddion y rhaglen.

Arolwg o gyflogwyr

63 Er mwyn sicrhau mewnbwn ehangach gan gyflogwyr i'r adolygiad, bydd QAA yn anfon holiadur at ddarparwyr arweiniol i'w ddsbarthu i gyflogwyr dair wythnos cyn i'r hunan-ddadansoddiad gael ei lwytho. Bydd QAA yn gofyn am ddychwelyd yr holiaduron hyn yn uniongyrchol i QAA erbyn y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno'r hunan-ddadansoddiad.

Ymweliadau â chyflogwyr

64 Bydd yr adolygwyr yn ymweld â sampl o gyflogwyr i gwrdd â'r aelodau o staff sy'n cyfranogi'n uniongyrchol yn y rhaglen brentisiaeth, ac i gwrdd â phrentisiaid ar wahân i glywed am eu profiadau. Bydd yr adolygwyr yn gwneud pob ymdrech i leihau'r amhariad i brentisiaid a chyflogwyr gymaint ag sy'n bosibl.

65 Dewisir y cyflogwyr sydd i dderbyn ymweliad ar sail y trywydd(au) rhaglen. Bydd yr adolygwyr yn ceisio ymweld â sampl gynrychiadol o gyflogwyr, yn nhermau math a maint y cwmni, a dosbarthiad perthynol prentisiaid ar draws y cyflogwyr. Bydd hygyrchedd y safleoedd a'r mathau o gyflogwyr, yn ogystal â chyfarwyddyd iechyd cyhoeddus a chanllawiau sy'n ymwneud â COVID-19, yn penderfynu a ellir gwneud ymweliadau wyneb yn wyneb neu ar ffurf rithwir. Er enghraifft, lle mae cwmnïau'n fusnesau bach a chanolig yn bennaf, gallai'r tîm adolygu ddewis gwneud cymysgedd o ymweliadau personol a rithwir. Bydd nifer a nodweddion y cyflogwyr yn ffactor allweddol wrth benderfynu ar hyd y broses adolygu gyfan.

66 Os bydd angen i'r tîm adolygu ymweld â nifer o fusnesau bach a chanolig, gallai adolygwyr unigol wneud ymweliadau er mwyn sicrhau bod cwmpas yr adolygiad mor fawr ag sy'n bosibl.

67 Bydd ymweliadau â chyflogwyr yn cynnwys cyfarfod gydag aelodau o staff sy'n cefnogi prentisiaid yn y gweithle (er enghraifft, mentoriaid, hyfforddwyr a rheolwyr llinell) ac sy'n rheoli'r cynllun prentisiaeth, a chyfarfod gyda'r prentis/prentisiaid. Gall y tîm adolygu fod yn hyblyg o ran amseriadau ac mae'n cydnabod nad yw'r staff i gyd ar gael yr un pryd, ac felly gallent fod angen sefydlu trefniadau amgen/cyfarfodydd ychwanegol. Gellir cynnal cyfarfodydd yn unigol neu fel grŵp.

68 Mae cyflogwyr sy'n mynd i gyfarfodydd yn debygol o gael eu holi am eu cyfranogaeth yn y meysydd dilynol o'r ddarpariaeth Prentisiaeth Gradd:

- eu cyfranogaeth yn y broses o gynllunio a datblygu rhaglenni
- eu cyfranogaeth yn y gwaith o ddarparu'r rhaglen ac integreiddiad y dysgu a'r gwaith
- eu cyfranogaeth yn y gwaith o ddysgu ac addysgu
- sut mae prentisiaid yn cael eu cefnogi yn y gweithle, a'r gefnogaeth a gynigir gan y darparwr arweiniol
- cyfleoedd asesu a'u cyfranogaeth yn y broses asesu
- cyfleoedd ar gyfer darpariaeth gyfrwng Cymraeg
- pa drefniadau sy'n gweithio'n arbennig o dda a pha feysydd fyddai'n elwa o ddatblygiad pellach.

Yr amserlen ar gyfer adolygiadau

69 Bydd yr adolygiadau'n digwydd yn nhymor y gwanwyn ac yn gynnar yn nhymor yr haf ym mlwyddyn academaidd 2020-21. Bydd QAA yn ymgynghori â'r darparwr arweiniol i sicrhau amseriad priodol ar gyfer yr adolygiad. Mae amserlen i'w chael yn Atodiad A sy'n amlinellu'r prif ddirwyddiadau ar gyfer y rhaglen adolygu gyfan.

70 Mae amserlen ar gyfer yr adolygiadau unigol i'w chael yn Atodiad B sy'n nodi'r rhaglen o weithgareddau a wneir gan y darparwr arweiniol a QAA. Bydd y darparwr arweiniol yn cychwyn y broses drwy ddsbarthu holiaduron i gyflogwyr a phrentisiaid naw wythnos cyn yr ymweliad adolygu. Ar ôl cyflwyno'r hunan-ddadansoddiad, y dystiolaeth ategol a chyflwyniad y prentisiaid (os paratoir un), bydd y cyfnod cyn yr ymweliad yn para chwe wythnos. Bydd y cyfnod o baratoi'r adroddiad yn para pedair wythnos ar ôl diwrnod olaf yr ymweliad.

71 Caiff y dyddiadau cwblhau yn yr amserlen hon eu haddasu i ystyried gwyliau'r Pasg, ac unrhyw wyliau cyhoeddus yn y DU a dyddiadau pan fydd QAA wedi cau.

Yr adroddiad adolygu

72 O ganlyniad i'r broses, datblygir adroddiad adolygu i bob darparwr arweiniol, a rhennir yr adroddiad hwn gyda CCAUC. Am fod hwn yn adolygiad datblygiadol, ni chaiff yr adroddiad ei gyhoeddi.

73 Bydd yr adroddiad adolygu:

- yn darparu cefndir i'r adolygiad, gan gynnwys crynodeb o'r ddarpariaeth, cyfranogaeth partneriaid, y trywydd(au) rhaglen a'r ymweliadau â chyflogwyr
- yn cofnodi nodweddion a bennwyd gan yr adolygwyr fel rhai sy'n cynrychioli arfer da a meysydd sydd angen eu datblygu fel sy'n briodol
- yn rhoi sylwadau am y ddarpariaeth gyfrwng Cymraeg, ac am faterion yn ymwneud â chydraddoldeb ac amrywiaeth
- yn rhoi manylion canfyddiadau'r tîm ar gyfer y pum maes allweddol, a manylion y ffordd y mae'r meysydd hyn yn cyfrannu at nodweddion arbennig y Brentisiaeth Gradd ar gyfer rhaglenni'r darparwr, gan roi sylwadau am effeithiolrwydd partneriaethau'r darparwr a'r posibilrwydd o'u datblygu ymhellach.

74 Pythefnos ar ôl yr ymgysylltiad adolygu, bydd QAA yn rhannu'r adroddiad drafft gyda'r darparwr arweiniol a'r Prif Gynrychiolydd Prentisiaid, gan wahodd sylwadau am ei gywirdeb ffeithiol. Bydd gan y darparwr wythnos i ymateb iddo. Yna bydd QAA yn cwblhau'r adroddiad a'i anfon yn ôl at y darparwr. Ar y cam hwn, bydd QAA hefyd yn anfon yr adroddiad at CCAUC.

Cynllun Iaith Gymraeg QAA

75 Wrth gynllunio, gweithredu a darparu adroddiad am adolygiadau yng Nghymru, mae QAA wedi'i hymrwymo i drin y Gymraeg a'r Saesneg yn gyfartal ac mae'n rhoi ystyriaeth i ofynion a disgwyliadau'r Safonau Iaith Gymraeg. Gall y darparwr arweiniol wneud cais am weithredu'r adolygiad cyfan - neu rannau penodol ohono, er enghraifft, cyfarfodydd - yn ddwyieithog. Yn yr un modd, mae modd gweithredu ymweliadau â chyflogwyr yn ddwyieithog. I gael rhagor o wybodaeth, gwelwch Atodiad D.

Y gwerthusiad

76 Bydd QAA yn annog darparwyr arweiniol, y Prif Gynrychiolwyr Prentisiaid, cyflogwyr, adolygwyr a Swyddogion QAA adolygu i gyfrannu at werthusiad o'r broses adolygu drwy wahodd sylwadau am yr adolygiadau y maent wedi cymryd rhan ynddynt.

Atodiad A: Amserlen y rhaglen adolygu

Mis	Gweithgareddau
Awst 2020	Cyfnod ymgynghori
Medi	Yr ymgynghoriad yn cau ar ddydd Llun 14 Medi
Hydref	Cyhoeddi fersiwn terfynol o'r llawlyfr yn yr wythnos yn cychwyn 12 Hydref QAA yn cynnal sesiwn briffio i ddarparwyr ar ffurf gweminar Dechrau paratoi'r hunan-ddadansoddiad a chyflwyniad y prentisiaid
Tachwedd	Parhau i baratoi'r hunan-ddadansoddiad a chyflwyniad y prentisiaid Darparwyr arweiniol yn derbyn manylion yr amserlenni a hysbysiad am aelodaeth y timau adolygu Cwblhau manylion yr amserlen
Rhagfyr	Parhau i baratoi'r hunan-ddadansoddiad a chyflwyniad y prentisiaid Cadarnhau aelodaeth y timau adolygu
Ionawr 2021	Parhau i baratoi'r hunan-ddadansoddiad a chyflwyniad y prentisiaid Gofyn i ddarparwyr arweiniol ddsbarthu holiaduron i gyflogwyr a phrentisiaid ar draws eu darpariaeth
Chwefror	Llwytho'r cyflwyniadau a'u tystiolaeth ategol
Mawrth	Amserlennu ymweliadau adolygu ym misoedd Mawrth ac Ebrill
Ebrill	Parhau i wneud ymweliadau adolygu ac adrodd ar eu canlyniadau
Mai	Parhau i adrodd ar y canlyniadau QAA yn paratoi adroddiad trosolwg
Mehefin 2021	Cwblhau adroddiad trosolwg a'i gyflwyno i CCAUC

Atodiad B: Amserlen yr adolygiad o'r darparwr

Wythnos waith	Darparwr	QAA
9 wythnos cyn yr ymweliad	Y darparwr yn dosbarthu holiaduron i gyflogwyr a phrentisiaid Y darparwr yn cadarnhau a fydd cyflwyniad y prentisiaid yn cael ei wneud ai peidio, ac a benodwyd Prif Gynrychiolydd Prentisiaid	QAA yn cysylltu â'r Prif Gynrychiolydd Prentisiaid, fel y bo'n briodol
6 wythnos cyn yr ymweliad	Y darparwr yn llwytho cyflwyniadau'r darparwr a'r prentisiaid ynghyd â'u dystiolaeth ategol Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno holiaduron	Yr adolygwyr yn gwneud dadansoddiad pen desg
4 wythnos cyn yr ymweliad	Y darparwr yn derbyn gwybodaeth am ganlyniadau rhith-gyfarfod y tîm, gan gynnwys: <ul style="list-style-type: none"> - cadarnhad o'r trywydd(au) rhaglen - cadarnhad o'r cyflogwyr sydd i dderbyn ymweliad yn rhan o'r trywydd(au) rhaglen - amserlen ddrafft - unrhyw dystiolaeth ychwanegol sy'n ofynnol 	Rhith-gyfarfod y tîm lle bydd y tîm adolygu'n trafod ei ddadansoddiad ac yn cadarnhau: <ul style="list-style-type: none"> - y trywydd(au) rhaglen - y cyflogwyr sydd i dderbyn ymweliad yn rhan o'r trywydd(au) rhaglen - amserlen yr adolygiad, ac - unrhyw dystiolaeth ychwanegol sy'n ofynnol
Wythnos cyn yr ymweliad	Y darparwr yn llwytho tystiolaeth ychwanegol Y darparwr yn cadarnhau rhaglen yr ymweliad a'r bobl a fydd yn mynd i'r cyfarfodydd	Tîm adolygu'n dadansoddi'r dystiolaeth ychwanegol
Yr ymweliad adolygu	Y darparwr yn hwyluso'r ymweliad	Tîm adolygu'n treulio hyd at gyfanswm o ddau ddiwrnod yn ymgysylltu â'r darparwr, ei brentisiaid a'r cyflogwyr
Wythnos ar ôl yr ymweliad		Safoni'r canfyddiadau
2 wythnos ar ôl yr ymweliad	Y darparwr yn gwirio'r adroddiad i weld a yw'n ffeithiol gywir ac yn cysylltu â phartneriaid/cyflogwyr os oes angen	Anfon adroddiad drafft at y darparwr arweiniol a'r Prif Gynrychiolydd Prentisiaid, fel y bo'n briodol

3 wythnos ar ôl yr ymweliad	Y darparwr yn cyflwyno unrhyw gywiriadau ffeithiol	
4 wythnos ar ôl yr ymweliad		Cwblhau adroddiad a'i anfon at y darparwr a CCAUC

Atodiad C: Cyflwyniad y prentisiaid

Mae cyflwyniad y prentisiaid yn ffordd i brentisiaid roi gwybod i'r tîm adolygu cyn yr ymweliad adolygu am faterion a ystyriant yn berthnasol i bwrpas yr adolygiad. O ystyried y ffaith fod prentisiaid wedi'u lledaenu ar draws rhaglenni Prentisiaeth Gradd, mae modd paratoi'r cyflwyniad drwy eu corff cynrychioli myfyrwyr (gwelwch baragraff 35). Mae'r cyflwyniad yn gyfle i roi argraff i'r tîm adolygu o'r profiad o fod yn brentis ar raglen Prentisiaeth Gradd, o safbwynt academiaidd ac o safbwynt y gweithle. Mae QAA yn annog y prentisiaid a/neu gyrff cynrychioli'r myfyrwyr i ddefnyddio'r cyfle hwn i hysbysu timau adolygu am eu barn a'u tystiolaeth, ac i weithio'n agos â'r darparwr arweiniol.

Lle bo'n bosibl, dylai cyflwyniad y prentisiaid gynnwys ymateb gan y prentisiaid i hunan-ddadansoddiad y darparwr arweiniol. Dylai hwn fod yn fyr a gall fod yn destun naratif neu'n bwyntiau bwled. Os bydd y prentisiaid a/neu gyrff cynrychioli'r myfyrwyr a'r darparwr arweiniol eisiau cyflwyno hunan-ddadansoddiad ar y cyd, mae hyn yn dderbyniol cyhyd ag y bo'r ddogfen yn egluro bod yr hunan-ddadansoddiad yn adlewyrchiad go iawn o farn y prentisiaid ac yn esbonio'n glir y broses a ddefnyddiwyd i sicrhau eu cyfranogaeth.

Ffurf, hyd a chynnwys

Ni ddylai'r cyflwyniad fod yn hirach na 4,000 o eiriau a dylai esbonio'r ffynonellau tystiolaeth a hysbysodd ei sylwadau a'i gasgliadau. Mae modd defnyddio fformatau eraill yn lle cyflwyniad ysgrifenedig neu fel deunyddiau i ategu'r prif gyflwyniad. Mae canllaw ar wahân ar gael gan QAA i helpu gyda'r opsiynau hyn os dewisir y dull hwn.⁷

Mae'n rhaid i'r cyflwyniad gynnwys datganiad i esbonio sut y cafodd ei gasglu, pwy yw ei awdur, ac i ba raddau y mae ei gynnwys wedi'i rannu gyda, a'i ardystio gan, y prentisiaid i gyd sy'n astudio ar raglenni Prentisiaeth Gradd. Er enghraifft, os bydd y cyflwyniad yn gyfyngedig o ran casglu sylwadau grwpiau penodol o brentisiaid, dylid esbonio hynny'n glir.

Bydd y tîm adolygu'n croesawu cyflwyniad sy'n ceisio cynrychioli safbwyntiau cyfran mor eang ag sy'n bosib o'r prentisiaid sydd ar raglenni Prentisiaeth Gradd. Anogir y prentisiaid i ddefnyddio gwybodaeth sy'n bodoli'n barod, megis arolygon myfyrwyr mewnol a phapurau pwyllgorau. Ym mhrofiad QAA, bydd dadansoddiad beirniadol o'r data presennol yn fwy defnyddiol i'r tîm adolygu na chasgliad o ddata newydd. Os defnyddir holiaduron yn benodol ar gyfer y cyflwyniad hwn, rydym yn argymhell y dylid eu targedu at feysydd lle mae bylchau yn yr wybodaeth bresennol.

Wrth lunio'r cyflwyniad hwn a chasglu tystiolaeth ar ei gyfer, byddai'n ddefnyddiol ystyried pa mor effeithiol yw'r dulliau o ran y canlynol:

- i ba raddau y mae cynllun y rhaglenni'n galluogi i'r prentisiaid ddatblygu eu rolau a'u gyrfaoedd
- profiad o'r broses recriwtio a derbyn, gan gynnwys mewn perthynas â chydabod dysgu blaenorol
- pa mor dda mae cynllun a darpariaeth y rhaglenni'n integreiddio dysgu yn y gwaith a dysgu i ffwrdd o'r gwaith
- sut mae'r gwahanol ddulliau o ddysgu ac addysgu'n cyfrannu at ateb anghenion y prentisiaid a'u sefyllfaoedd yn eu gweithleoedd
- ansawdd a hygyrchedd y gefnogaeth sydd ar gael i'r prentisiaid drwy gydol eu prentisiaeth
- profiadau'r prentisiaid o gael eu hasesu, gan gynnwys defnyddio eu gweithleoedd a'u profiadau gwaith go iawn.

⁷ Canllawiau ar gyflwyniadau amgen gan fyfyrwyr yn adolygiadau QAA, sydd ar gael ar:

www.qaa.ac.uk/docs/qaa/guidance/canllawiau-ar-gyflwyniadau-amgen-gan-fyfrwyr-mewn-adolygiadau-asa.pdf

Ni ddylai'r cyflwyniad:

- enwi, na thrafod gallu, cyflogwyr nac aelodau unigol o staff
- drafod cwynion personol
- gynnwys sylwadau gan brentisiaid unigol nad ydynt efallai mewn sefyllfa dda i gynrychioli grŵp ehangach.

Dyddiad darparu cyflwyniad

Dylid anfon y cyflwyniad at QAA chwe wythnos cyn yr ymweliad adolygu, ar yr un pryd â hunan-ddadansoddiad y darparwr arweiniol. Bydd QAA yn esbonio i'r Prif Gynrychiolydd Prentisiaid sut i gyflwyno'r cyflwyniad yn electronig. Os bydd y cyflwyniad yn gyfrinachol, dylai'r Prif Gynrychiolydd Prentisiaid gysylltu â QAA i wneud trefniadau ar wahân i'w gyflwyno.

Cyfrinachedd

Mae QAA yn disgwyl i'r cyflwyniad gael ei rannu gyda'r darparwr arweiniol, ac i'r darparwr arweiniol rannu ei hunan-ddadansoddiad gyda'r prentisiaid. Mae'r gallu yma i fod yn agored yn fanteisiol oherwydd mae'n galluogi'r tîm adolygu i drafod y ddwy ddogfen yn rhydd gyda'r darparwr arweiniol a'r prentisiaid yn ystod yr adolygiad, a gwirio cywirdeb eu cynnwys, ac mae'n annog agwedd agored a gonest i'r adolygiad. Fe allai'r prentisiaid/corff myfyrwyr hefyd, os byddent yn dymuno hynny, ofyn i'r adolygwyr gadw eu cyflwyniad yn gyfrinachol gan QAA a'r tîm yn hytrach na'i rannu gyda'r darparwr arweiniol. Bydd QAA yn parchu'r dymuniad yma, ond gofynnir i'r prentisiaid gofio ei bod hi'n anochel y bydd cyfyngiadau ar y defnydd y gall y tîm ei wneud o gyflwyniad cyfrinachol am nad yw staff y darparwr arweiniol yn ymwybodol o'i gynnwys.

Os nad yw cynnwys y cyflwyniad i gael ei rannu gyda'r darparwr arweiniol, rhaid nodi hyn yn glir ar flaen y ddogfen.

Atodiad D: Yr iaith Gymraeg

Mae QAA wedi'i hymrwymo i drin y Gymraeg a'r Saesneg yn gyfartal wrth wneud ein gwaith yng Nghymru. Caiff pob dogfen sy'n ymwneud â'r Adolygiad o Brentisiaethau Gradd, yn ogystal â phob adroddiad adolygu cyhoeddedig, eu cynhyrchu yn y ddwy iaith.

Ar gyfer adolygiadau o ddarparwyr yng Nghymru, rydym yn ceisio penodi adolygwyr a rheolwyr adolygiad sy'n ddwyieithog. Mae ein proses hysbysebu a phenodi'n cefnogi'r amcan yma'n weithredol.

Mewn unrhyw adolygiad o ddarparwyr addysg uwch yng Nghymru, rydym yn cydnabod bod gan bob unigolyn yr hawl i ddewis y Gymraeg fel cyfrwng a bod gan bob adolygwr dwyieithog yr hawl i siarad Cymraeg. Byddwn fel arfer yn ceisio cytundeb i ddefnyddio cyfleusterau cyfieithu sydd gan y darparwr yn barod, neu os nad yw hyn yn bosibl, byddwn yn darparu ein cyfleusterau cyfieithu ysgrifenedig neu gyfieithu ar y pryd ein hunain.

Yn y cyfarfodydd cynllunio adolygiad cychwynol rydym yn sicrhau bod y Swyddog QAA yn canfod pa iaith a ddewiswyd gan y darparwr a'r cyfranogwyr unigol ar gyfer gweithredu'r adolygiad ynddi, gan benderfynu pa elfennau o'r broses adolygu sydd i gael eu gweithredu yn y Gymraeg, a byddwn yn gwneud trefniadau cyfieithu os nad yw pob un o'r cyfranogwyr yn ddwyieithog.

Gall darparwyr a phrentisiaid gyflwyno eu dogfennau yn y naill iaith neu'r llall, yn ôl eu dewis.

Yn dilyn cytundeb ynglŷn â pha elfennau o'r adolygiad fydd yn cael eu gweithredu'n ddwyieithog, byddwn yn gwneud trefniadau, ac yn talu costau, darparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd ar gyfer y gweithgareddau adolygu hynny yr ydym wedi cytuno i'w gweithredu'n ddwyieithog.

Rydym yn cydnabod bod maint y defnydd a wneir fel arfer o'r Gymraeg a'r Saesneg yn amrywio rhwng darparwyr a gweithleoedd. Rydym yn parhau'r gwahaniaethau hyn ac yn ceisio penodi rheolwyr adolygiad dwyieithog i hwyluso'r broses adolygu ar gyfer darparwyr lle defnyddir y Gymraeg yn helaeth.

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn y Gymraeg hefyd.

Hydref 2020

© Asiantaeth Sicrhau Ansawdd Addysg Uwch 2020
Adeiladau Cambrian, Sgwâr Mount Stuart, Caerdydd, CF10 5FL
Rhifau elusen gofrestrdig 1062746 ac SC037786

Ffôn: 01452 557000

Gwefan: www.qaa.ac.uk